

[Knuud Østergaard.]

opfattelse? Tror han ikke, at blodbadet vil fortsætte, indtil Sydvietnam engang må kapitulere? At der venter os et opgør i krig og et opgør i fred, at vi bliver magtesløse og forstemte tilskuere til et nyt dødens drama på den indokinesiske halvø? Jeg spørger: er der en anden mulighed, hr. udenrigsminister? Er der en hjælpens og genopbygningens og pacificeringens mulighed? Er verdensopinionen en faktor, som kan bringe de nu stridende parter til fornuft, eller har den udspillet sin rolle, nu da den ikke længere vil rettes mod Amerikas Forenede Stater? Vil ubemærkethedens slør som i sin tid i Sudan og i sin tid i Biafra skjule nye grusomheder i det forpinte land? Har ministeren et håb, vi kan tro på?

Vietnamkrigens ofre er tørst og fremmest de døde og de lemlæstede og de efterladte hos alle krigsførende parter. Men dernæst, fordi vi gennem de moderne massemedier fik den ind i vor stue, blev deltagere i denne krig, oplevede dens gru og dens råhed og dens hæslighed, ja, så fik den indflydelse på os, på de samtaler, vi førte og fører, på den debat, der er foregået i mange lande; den skabte spændinger mellem stormagter og spændinger i den alliance, som vort land har knyttet sin sikkerhed til.

Jeg er derfor enig med den højtærede udenrigsminister i, at han gør forholdet til vore allierede og forbindelsen mellem USA og Europa til det mest vægtige afsnit i sin redegørelse; det er nødvendigt efter Vietnamkrigens afslutning og de følger, som denne krig har haft. Og jeg finder, det må være rimeligt, at jeg gennem en uddybning af dette forhold nærmer mig de øvrige væsentlige problemer, som ministeren behandler.

Under Vietnamkrigen, og man kan vel godt sige på trods af Vietnamkrigen, er forholdet mellem Sovjetunionen og USA yderligere udviklet. SALT-forhandlingerne er ført til ende, og en varig ordning er indgået for ABM-våbnene og en foreløbig for de offensive kernevåben. Som ministeren omtaler, forbereder man i Helsingfors den europæiske sikkerhedskonference og i Wien konferencen om gensidige troppereduktioner i Centraleuropa. Tysklandsaftalen er i hus, og præsident Nixon har gennemført sine afgørende besøg såvel i Peking som i Moskva.

Verden ser anderledes ud end for blot for få år siden. Den er ikke længere todelt, men snarere femdelt, dog fortsat med USA og Sovjet som de ubetinget største magtfaktorer. På en lang række områder har disse to supermagter fælles interesser, og derfor har de også brug for — det tror jeg ministeren er enig i — at kunne tage fælles beslutninger. Den varme linje er jo et udtryk herfor. Til gengæld vil de altid være i konkurrence, men jeg tror også, det er en rigtig vurdering, at de ønsker at undgå direkte sammenstød.

Under den proces, disse samtaler, disse forhandlinger, der er foregået, er der opstået to begreber, som langt fra er sammenfaldende, men begge lige betydningsfulde for det fremtidige samarbejde imellem USA og Vesteuropa, og disse to begreber er den offentlige mening i Amerika og dens navne i Europa. Jeg har nævnt, at USA har store sår efter krigen i Vietnam, indre uro, splittede befolkninger, uløste sociale problemer, økonomiske og valutariske vanskeligheder: man kan ikke hindre inflationen, og dollaren mister sin værdi. Imens har man været vidne til den enorme økonomiske vækst i Vesteuropa og i Japan, og man har set sine forbundsfæller mindske deres forsvarsbudgetter, og samtidig har man til stadighed fra sine venner måttet modtage en kritik, som til tider — det har jeg vist lov til at sige — har været særdeles ensidig. Alt det har skabt en bitterhed, som er forståelig, og denne bitterhed har ført til en isolationisme, som er direkte farlig for USA og ikke mindre farlig for Amerikas europæiske allierede.

Jeg har talt med mange, som i de seneste uger og måneder har rejst tværs igennem det amerikanske kontinent, og den samme opfattelse, som jeg beskriver her, gør sig gældende i alle kredse og i alle dele af Amerika, og det, hvad enten man befinder sig i republikanske områder eller i demokratiske områder; bitterheden og isolationismen er til stede. Det er denne offentlige mening, der er en fare.

I Europa har dialogen mellem stormagterne skabt et indtryk af fredelige tilstande, og dette indtryk har generelt resulteret i en offentlig mening i retning af mindre forsvarsudgifter. Jeg har på fornemmelsen, at befolkningen ikke forstår vor politik, og dermed mener jeg den europæiske befolkning. Det er, ligesom vi på lige datoer holder mø-